

Vi vil hellere vise undere end undervise!

Af Nina Berth Topsøe, Cand. pæd. i generel pædagogik og leder i Busters Verden

At finde vejen til Cuba og blive Dus med dyrene?

Emnearbejde... hmmm, Nina! det er vi jo ikke meget for at kalde, det vi laver, ordet lægger op til en indlæringstanke og det vil vi jo ikke! sagde en af mine pædagoger fra børnehaven til mig, da jeg bragte på bane at skrive denne artikel og hun fortsatte: *men vi arbejder jo med emner som en ramme for de aktiviteter vi er sammen med børnene om.* Et par uger tidligere havde en pædagog fra vuggestuen været optaget af, at forældrene på et bestyrelsesmøde viste begejstring for, at deres børn havde lært at tælle til fem på spansk og danset salsa, under et projektforsløb som vi kaldte *For enden af regnbuen ligger Cuba*. Selvom vuggestuepædagogen delte glæden ved børnehavebørnenes optagethed under projektet, problematiserede hun alligevel forældrenes tilgang ved at sætte fokus på, forældrenes optagethed over, at børnene havde lært at tælle på spansk. *Det handler jo mere om at børnene tør at tælle til fem på spansk og være med til at danse salsa, end det handler om at kunne tælle til fem på spansk og danse salsa* var hendes pointe. Altså *at turde* er vigtigere end *at kunne*.

Disse episoder fik os til at tænke lidt mere over, hvordan vi egentlig forholder os til de emner som, vi som børnehavepædagogen sagde, danner rammen for de aktiviteter vi sætter i gang og er sammen med børnene om.

Når man bliver dus med dyrene ved man om bænkebideren bider

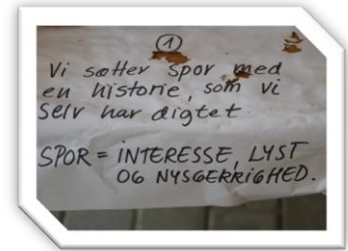
bænke!

Jeg vil forsøge at beskrive, hvordan vi tænker emnerne ind i aktiviteterne, når vi planlægger pædagogiske forløb og når vi fører dem ud i livet. Jeg vil tage udgangspunkt i det emnearbejde som afløste projekt *For enden af vejen ligger Cuba*. Det efterfølgende projektarbejde tog udgangspunkt i temaet om natur og naturfænomener og projektet fik den overordnede titel *Dus med dyrene* og kom til at handle om bænkebideren, i hvert fald i børnehaven, i vuggestuen kom fordybelsen til at ligge et lidt andet sted.

De voksnes planlægning

Starter typisk på et personalemøde, hvor vi laver en brainstorm om alle de ideer til vinkler, indhold og metoder vi kan komme på – og ideerne er oftest rigtig mange, også så mange, at de fleste af ideerne ikke kommer længere end til det møde. I starten rummede vores emne alt fra noget om jord, til noget med høns og kaniner og legepladsens smådyr som edderkopper, snegle, regnorme og bænkebidere! I det konkrete projekt gjorde vi stor brug af viden og inspiration fra et naturkursus som to af pædagogerne deltog i.

Herefter var der et par pædagoger, der satte sig ned og lavede en detailplan som et udgangspunkt til brug på flere stuer. Stuerne fulgte den ikke slavisk, men brugte den som et udgangspunkt, hvorfra det konkrete projekt liv tog form efter de spor som børnene viste de havde behov for og var interesseret i indenfor rammen af projektet.

Det er vigtigt at lede efter spor, ikke kun efter bænkebidere, men især efter børnenes spor på interesse og lyst til at være med.

Historier er gode til lægge spor ud og til at fange børnenes undren og skabe lyst til at tage på smådyrssafari på legepladsen og i skoven og søge mere viden i f.eks. bøger.

Undervejs blev der uarbejdet et antal arbejdsplaner, der hjalp de voksne med at holde fokus på de mål der var sat op og på de metoder, der er udvalgt til at skabe liv i projektet. Arbejdsplanerne blev undervejs brugt som en støtte til de voksnes refleksioner og justeringer overfor børnenes interesser i delemner eller nye input som børnene kom med.

Fordybelsen og interessen kan fanges af så meget!

Vuggestuebørnene var fordybet i at vende hver en sten, grene og stubbe på legepladsen for at finde dyr og da de først opdagede, at hvis man leder under noget, så kan man være heldig at finde dyr, så kom deres fordybelse til at handle om det *at lede* eller *få øje på*.

Vuggestuebørnene fandt både bænkebidere, myre, snegle og regnorme, men de fik også øje på andre dyr som f.eks. fuglene når de ledte oppe, men det var ikke dyrene i sig selv der vandt vuggestuebørnenes opmærksomhed, men *at lede efter og få øje på*, og de vendte hver en sten.

Børnehavebørnenes optagethed kom derimod til at handle meget mere direkte om bænkebiderne og dens liv. Busters Verden har en atriumgård, hvor der blev opstillet en stor kasse med jord, småsten, blade, bark, svampe og smågrene. Alt sammen noget der blev samlet på legepladsen og i skoven. Det var stedet hvor børnene bragte de smådyr hen som de fandt og indfangede på deres smådyrssafarier, og som de inden de lagde dem i kassen eller i terrariet havde studeret gennem luppen. Det var også her de fodrede smådyrene med blade og de sørgede for at vande jorden, så den var fugtig og dyrene ikke døde. Stedet blev både brugt under den voksenstyrede del af projektet i formiddagstimerne, og i morgen og eftermiddagstimerne, hvor børnene søgte hen for at kigge på dyrene og med sprayflasken vande jorden (og af og til hinanden), ligesom en del børn tog forældrene med en tur forbi kassen på deres vej hjem fra børnehave.

Man kan også se det sådan, at vuggestuebørnene fik bred viden om smådyrene som sådan, men fik en

for dybet viden og erfaring med at lede, at få øje på og at finde, hvorimod børnehavebørnenes viden og erfaringer var mere omvendt, de fik relativt smal viden om dyrene idet de beskæftigede sig mest med bænkebideren, men derimod fik de også mere bred viden om forskellige metoder til at fange smådyrene på deres smådyrssafari i skoven, på legepladsen og hjemme i haverne.

Interessen forsøges skabt gennem stemninger.

Vi bruger at skabe en stemning, der lægger op til emnet og som er med til at skabe interesse og liv i de emner som vi arbejder med i projekterne. Vi bruger storylinetilgangen som en ramme for vores metoder og ofte starter et projekt med en eller anden form for historie, en det kan være en, der kommer og fortæller en historie eller der kommer et brev eller noget helt

andet. Denne gang var det en af pædagogerne, der fortalte en historie fra hans barndoms sommerferier hos farmor og farfar. Historien handlede om mange dagligdags gøremål hos bedsteforældrene og herunder at farfaren fortæller om bænkebideren da de finder en under et stykke træ. På den måde fik pædagogerne sat fokus på bænkebideren og dens liv.

En bænkebider kan også laves i trylledej

De kreative opgaver har betydning for at holde børnenes interesse og for, at de kan arbejde med de indtryk de får når de samler dyr og fodrer og vander dem. Børnene fik i dette projekt både formet en bænkebider i trylledej og lavet en bænkebider af skumklude og piberensere, ligesom de malede malerier efter Britta Johnsens metode om succesbilleder. De kreative opgaver giver børnene mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder og det udvider forståelsen for naturen og livet og udvikler abstraktionsevne.

Forældreinddragelse

Børnene fik opgaver med hjem som de skulle have deres forældre til at hjælpe med, den ene opgave var, at de skulle lave en bænkebiderfælde sammen og forsøge at fange bænkebidere hjemme. En mor fortalte mig, at hendes dreng gik meget op i det, men de havde ikke rigtig held med at fange nogle bænkebidere. En morgen da hele familien var kommet ind i bilen, mente drengen på 3 år, at han havde set en bænkebider og han fik hele familien ud af bilen igen for at tjekke, om det var en bænkebider han havde set – desværre, det var det ikke!

Dus med dyrene projektet fandt sted i foråret og sommeren 2014 – men her i slutningen af august 2014, hørte jeg en pædagog fortælle en kollega at børnene havde været optaget af at bænkebideren fik børn, så de skal i skoven og lede efter bænkebiderbørn.